

TABOR

Naslov

Maribor, sredo 24. marca 1926.

Leto: VII. — Številka: 67.

Kaj se dogaja

Maribor, 23. marca.

Politični Beograd očividno že dolgočasno debato v skupščini. Poročajo nam iz Beograda, da so se slabo obiskane in da govorniki ne vzbujajo nikake pozornosti več. Z zanimanjem se pričakuje samo še razprava o proračunu ministristva financ in zunanjega ministristva. Zlasti prva — kajti tu gre za jako realne reči, radi katerih je finančni minister g. Stojadinović prišel na vsakršno celo z lastnimi prijatelji in sobojniki-radikalni. Nezanimanje za skupščinske debato je značilen pojav našega parlamentarizma, ki za niti njegovi lastni opredeljevalci ne jemljejo dovolj resno. Saj je nazadnje res dolgočasno, če je proračun zgolj formalna igra, v kateri se igra dve vlogi: opozicija graja, vlada pa stranka hvali, odločuje pa režiser, ki bi smela po duhu parlamentarnosti samo poročati, ne bi pa smela direktno vplivati na sklepe skupščine. Toda pri nas je vlada proračun odobrila in že obeh vladnih strank, ki imata v vladi odločilno besedo, sta se zavzela, da bosta dala na razpolago svoj glasovalni aparat. Le formalno je še treba, da se odigra parlamentarna igra. Razumljivo je, da ta igra, ki se vleče predolgo in čije konce je že v naprej znan, postaja bolj in bolj dolgočasna. Opozicija se zaveda, da je njen trud jalov, vlada pa ve, da je gospodar položaja. Dokler ni plena zgradba iz radikalnih in razgovorih kart. To zgradbo pa drži na svojem prstu častitljivi stari g. Pašić in ponavlja svoj pitijaki rek:

— Može da bude, može ne da ne bude...

Razmere v radikalnem klubu so zanimive radi tega, ker je tu zbranih nekoliko struj z različnimi pogledi na naše politične probleme, voditeljev, ki simpatizirajo z različnimi taktikami in se med seboj izigravajo. Že leta trajajo ti notranji boji za razloženje v največji opoziciji, a Damoklov meč, ki jih opozarja, da postanejo brez moči, se se razcepilo, vstane nad njimi in brda njihove temperamentne, da se voljno udajajo modrosti g. Pašića. Zadnje tedne se trdovratno vzdržuje, da nameravajo radikalni izpriniti g. Pašića in uvesti v stranko novega duha. Vse te kombinacije pa je treba sprejeti z rezervo. Sigurno je to, da se notranje razčlenje v NRS ne prestopa nadaljuje in da njegov rezultat ne more biti drugačen kot pravi oni: kar je zdrava, to obvelja. Izmed zadnjih dogodkov je posebno značilno, da je tudi v radikalnem klubu mnogo načelnega razpoloženja proti sedanjemu proračunu in da ga parlamentarna disciplina jedra brzda. Tudi najnovejša afera s Pašićem sinom Radom ima ondi mnogo simpatizerjev, ki so pozdravili interpellacijo celokupne opozicije proti Radomiru Pašiću, ki je baje svoj položaj izrabljala za razne intervencije pri državnih dobavah in ki ni plačeval davkov. Pričakovati je, da bo ta interpelacija nekoliko razčistila sedanje zatohlo ozračje v skupščini in prinesla svež veter. Baje pride že jutri na vrsto finančni proračun. Tako se bodo že zaspani mladi malce vznemirili. Govorice in ugibanja o bližajoči se krizi pa bodo dobile bržčas zopet novega netiva.

Naš zunanji minister dr. Ninčič se vrača iz Pariza. O njegovih potezih in pogajanjih obstoje razni sumljivi komunistični, ki ne povedo nič drugega kot par preležanih diplomatskih fraz in pa številni časopisni komentariji, ki so — če jih vzamemo resno — ugrabljajo po večini pa samo običajno pisanje takojšnjih uvodnikov, ki s primernim in z razpletanjem raznih domnev in govorice ne povedo nič zanesljivega in stvarnega. G. Ninčič tega še tudi ni povedal in bomo videli, ali bo položil

Arbitražna pogodba med Jugoslavijo in Avstrijo

Po primeru Češkoslovaške se bosta tudi Jugoslavija in Avstrija medsebojno zavezali, reševati vse spore mirnim

DUNAJ, 23. marca. Jugoslovanski poslanik Milojević je imel včeraj daljši razgovor z zveznim kancelijem dr. Ramekom. Sestanek je v zvezi s pripravami za pogajanja o sklenitvi jugoslov.-avstrijske arbitražne pogodbe. Pričakuje se, da bo minister dr. Ninčič v kratkem posetil Dunaj.

Naš poslanik se je z avstrijskim kancelijem načeloma že sporazumel, da se sklene med Avstrijo in Jugoslavijo podobna razsodišna pogodba, kakor je bila sklenjena med to državo in Češkoslovaško. Priprave so že v teku. Prava odločilna pogajanja se bodo začela brž po

Avstrija za mir s sosedi

Po sklenitvi razsodišne pogodbe z Jugoslavijo bo Avstrija sklenila enake pogodbe tudi s Poljsko, Italijo in Romunijo.

DUNAJ, 23. marca. Iz Varšave poročajo, da se v diplomatskih krogih živahno razpravlja o posetu ministrskega predsednika Skerzynskega na Dunaju. Ob isti priliki bo baje sklenjena tudi med Avstrijo in Poljsko pogodba o razsodišču. Slični pogodbi bo Avstrija sklenila tudi z Italijo in Romunijo.

Dr. Ninčič v Beogradu

Pripravlja poročilo o našem zunanjem položaju.

BEOGRAD, 23. marca. Zunanji minister Ninčič je danes ob 14. uri prisel v Beograd. Kakor doznavamo, bo najbrže v četrtki ali najkasneje v soboto poročal v skupščini o mednarodnem položaju kraljevine Jugoslavije.

Minister agrarne reforme pred skupščino

Pavle Radić hvali in zagovarja veleposelstva. — Odločen odgovor bivšega ministra poslance Krizmana.

BEOGRAD, 23. marca. Včeraj se je pričela debata o ministrstvu za agrarno reformo. Minister Pavle Radić je v poročilu, ki je bilo popolnoma brez vsebine, navajal razne statistične podatke o kolonizaciji prostovoljcev. V splošnem je izrazil njegovo poročilo veliko nezadovoljstvo, predvsem, ker je poudarjal, da le veleposelstva lahko dvignejo poljedelstvo in da so edino veleposelstva lahko produktivna, radi česar je treba vso pažnjo posvetiti veleposelstvom.

Danes se je nadaljevala debata in bo trajala najbrže do jutri. Javilo se je 24 govornikov. Skoro ves dopoldan je govo-

narodni račun v debati o budžetu njegovega ministrstva. V stvari je šlo za nekak blok z Italijo in Francijo proti Nemčiji in Angliji. Ko pa se je Italiji posrečilo, da je s pomočjo Brazilijske odgodila vstop Nemčije v Društvo narodov, je prišla iz Rima vest, da ponoven, že napovedan sestanek dr. Ninčiča z Mussolinijem ni več — aktualen. Ožja zveza z Italijo je tedaj odgodena, Rim za sedaj ne potrebuje več Beograda. Tudi nameravan kraljev službeni obisk se je odgodil. Vse to kaže bolj jasno, kakor zagovarja stvar na pr. Samouprav, da se tajna diplomacija neprestano izigrava med sabo. Poročilo, ki ga je poslal povodom ženevskih dogodkov prezidentu Coolidgeju londonski poslanik Zedinjenih držav, ilustrira bolj nego vsi komentariji sedanjih položaj. V Evropi se neprestano intrigira, v trajni mir nihče ne veruje, z razorožitvijo nihče ne misli resno in Društvo narodov ne more biti za toliko dobo zagotoviti miru, kakor ga je zagotovila po napoleonskih vojnah l. 1815. sveta alijanca. Hočeš-nečeš smo tudi mi deležni te sodbe ameriškega diplomata. G. Ninčič sicer govori, da naša država deluje za mir in mu to verjamemo, hkrati pa izroča vajo tega miru intrigantskim silam, ki v ozadju kučijo nove imperije...

Jugoslavija in Avstrija medsebojno zavezati in pred razsodiščem.

Veliki noči v Beogradu. Smatra se, da se hodo mogla tako pospešiti, da bo pogodba že v drugi polovici aprila podpisana.

Dr. Ramek in dr. Ninčič sta se že v Ženevi sporazumela, da se bo pogodba podpisala na svedčan način na Dunaju. Dr. Ninčič bo ob tej priliki uradno posetil Dunaj. S tem se bo tudi na zunanji dokumentirala važnost pogodbe.

Po dosedanjih dispozicijah bi imel dr. Ninčič priti na Dunaj 20. aprila in potem ostati tam 2 dni kot gost avstrijske vlade.

ril bivši minister za agrarno reformo dr. Krizman, ki je stvarno kritiziral začetno agrarno politiko sedanje vlade. Protestiral je proti temu, da vlada favorizira velika posestva. Govor so poslušali poslanci jako pazljivo. Večkrat je prišlo tudi do prerakanj med samostojnimi demokrati in pristaji HSS.

Po tej debati pride v razpravo proračun finančnega ministristva.

Zanimiva tiskovna sodba »Vremena« radi Stj. Radića.

BEOGRAD, 23. marca. Ravnatelj lista »Vreme« Kosta Luković je bil obsojen radi poročila o nekem govoru sedanjega prosvetnega ministra Radića, ki ga je govoril 1. novembra 1924 in v katerem je žalil kralja, na 3 mesece zapore. »Vreme« pripominja: »Naš ravnatelj je radi priobčitve žaljivke kaznovan, oni pa, ki jo je govoril, je danes kraljevi ministar.«

BORZA

CURIH, (Avala), 23. marca 1926. (Izv.) Beograd 9.135, Pariz 18.325, London 25.25, Newyork 519.375, Milano 20.885, Berlin 123.65, Varšava 62.50, Praga 15.385, Wien 73.175, Budapest 0.007274, Bukarest 2.18, Sofija 3.75, Atena 7.15.

Dnevna kronika

— Kronanje našega kralja Aleksandra bi se imelo izvršiti po zadnjih beograjskih vesteh v avgustu t. l. v samostanu Žiži.

— Za šolske kroge. Veliko županstvo nam pošilja sledeči razglas: Vse veroučiteljske dušne pastirje, učitelje na ekskurzijskih letih in oddelkih za oddajanje otroke ter nestalno nameščene uč-

Mariborske vesti

Maribor, 23. marca.

Akademija gimnazijskih maturantov

Snoči se je vršila v razmeroma dobro obiskanim gledališču akademija gimnazijskih maturantov. Gimnazijski orkester je za uvod zasviral Linckejevo Lizistrado. Nato je neki osmošolec, ki hoče biti anonimni, recitiral svojo pesem »Češmin in rožmarin«. V pesmi je bilo mnogo verzov in še več besed, nekoliko svetlih iskric pesniškega razpoloženja, par dobrih mest, v vsem pa odsev mladostnega hrepenenja po nerazodetem in nedoživetem. Poskusi slovenske neoromantike. — Ker smo že pri tem, velja isto o izvirnih pesmih Fr. Borke in Tineta Strangla. Borke čita posebno pogosto Sardenka in Rabindranata Tagoreja. Z novimi besedami, originalnimi metaforami in svobodnim verzom skušajo ti mladi krotilec Pegaza izraziti to, kar je vedno izražala mladina teh let in tega obzorja: poprej v drugi obliki in manj burjno kot sedaj. Če presojamo s pravih vidikov, so bile najlepše glasbene točke. Tu si mladina sistematično

Današnji zakoni

Času primerna satira na takozvane zakone, iz ljubezni, V dveh čilih krasno kolerirana bibliška je prikazana kralju Davidu. 23.—25. marec.

Kino Apolo 572 Telefon 121

teljice ženskih ročnih del pozivljamo, da predložijo vsaj do dne 5. aprila 1926 leta prijave za nagrade in potnine (vsako na poseben pol) v smislu razglasa bivšega »Višjega šolskega sveta« v »Ur. listu« št. 8. iz leta 1923. (Fr. Fink, IV. zvezek, št. 2) s to razliko, da navedejo samo eno razdobje in sicer čas od 1. januarja do 31. marca 1926 leta. Veroučitelji naj pošljejo prijave naravnost Računovodstvu delegacije ministristva financ, odseku za Ljubljansko in Mariborsko oblast v Ljubljani, vsi ostali pa uradnim potomi po srezkih poglavarjih velikemu županu Mariborske oblasti.

— Preveč plačana vozarina. Direkcija državnih železnic v Ljubljani objavlja, da obravnava odškodninske in povračilne zadeve, za preveč plačano vozarino, na transportu izgubljen ali pokvarjen robo, komercialno odelenje te direkcije v Ljubljani, ne pa kontrola dohodkov v Mariboru, kamor se prizadeje stranke po veliki večini pomotoma obračajo.

— Amerikanci žežajo... Več ameriških listov je priredilo v svojem krogu glasovanje glede omiljenja oziroma odprave prohibicijskega zakona, ki preprečuje prodajo alkoholnih pijač. Označilo se je 3½ milijone glasovalcev: štiri petine njih se je izreklo za ublaženje zakona. Amerikancem se toži po penem se pivu in »blagodejnih« vinski kapljici...

— Lov na leve v okolici Pariza. Iz nekakega cirkusa v pariškem predmestju sta te dni pobegnili dva leva. Prebivalstvo se je silno vznemirilo in oblasti so odredile velik lov. 200 lovecev in 50 žandarjev se je razkropilo po okolici, da bi leva ujeli. Nevarna begunca so našli šele čez 5 ur. Levinjo je ujel ravnatelj cirkusa, leva pa, ki se je divje branil, so morali na mestu ubiti.

— Napake v novem telefonskem imeniku. V novem telefonskem imeniku direkcije pošte in telegrafa Ljubljana (izdaja 1925—26) je več tiskovnih napak in pomanjkljivosti. Na strani 16 je treba črtati telefon št. 365, Obrtna šola, državna. Na strani 38 se mora glasiti naslov naročnika št. 264 pravilno: Ravnatelj Rudolf Dr. itd. in ne Ravnikar itd. Na strani 51, pod Kamnik je izpuščen naslov naročnika št. 3, ta se glasi: Tovarna barvarske robe »Titane, Perovo. Na strani 53 sta izpuščeni javni govorilnici: Krize na Gorenjskem in Limbuš.

vzgojuje svoj posluh in umetniški čut, zato je to, kar podaja, v pravilnem razmerju z njenimi sposobnostmi in učinkuje toplo in prišerno. S tem nočemo reči, da pesniško delovanje ne bi bilo pomenljivo, vendar pa bi si dovolili povedati mnenje, da naj bi se sicer čedna vsebina dijaških listov ne prenašala pred široko občinstvo in naj bi se recitirali res le zrel in priznani umotvorci. Po glasbenih in baletnih točkah je sledila še vzporeden odlomka iz drame T. Krošla: »Vrhovi žare«.

Splošna sodba: prisrčen večer, ali program je bil premalo izbran in izde-

lan. O prireditvi smo prejeli izven uredništva še nastopne vrstice: Snoči so se nam v Narodnem gledališču pri polni hiši predstavili letošnji maturanti mariborske gimnazije s pestrimi, nekoliko predolgimi (non multa, sed multum) vsprejemom. Navadili smo se zadnje čase takih večerov in veselili nas, da se mladina otresa mrtvila in goji visoka stremljenja. Vendar pa ni prav, ako mladina sama doba iz navade,

nekako šablonski. Izvirnost je etiketa mladosti, na pa še opravičilo in zagovor. Dokaj boljše prvence smo že slišali ob takih prilikah. Povdariti pa je, da je dala večer glavno obilježje glasba. Glasba je najintimnejša umetnost, ki kraljuje v čustvenem svetu. Ona blaži nasprotstva in podira predsodke. Zato ji je mogoče v sebi združevati mlade ljudi, ki v miselnem oziru hodijo mor-da vsak svoja pota. V tej smeri moramo pritriliti naši mladini v polni meri in jo vzbuditi. Bodoča pokolenja naj dvignejo naše neizčrpno muzikalno bogastvo!

□

Uspeli Ante Trstenjaka. Naš umetnik g. Ante Trstenjak, ki prireja v kazinski dvorani razstavo svojih del, beleži zadovoljiv uspeh. Razstava je primerno dobro posečena, več slik pa je že prodanih. Kdor si še ni ogledal te zanimive razstave, naj to stori prejšnjemogče. Odprta je do nedelje vsak dan od 10. do 13. in od 14. do 17. ure. Gospoda Trstenjaka je privabilo več prijateljev naše umetnosti, da jih portretira oziroma člani njih družin. O sami razstavi bomo objavili jutri obširnejše poročilo.

Aprilove kvante je začel prodajati »Slovenec«, ko piše v zadnji številki, kakšne strahovite spremembe se bodo izvršile okoli »Taborca«. Naj vendar ne poje requiem »Straže« — Prešernovi mi verzi, in naj ne pozabi, da bo pogreb v njegovi najbližji sosesčini, ne pri nas.

Vest, da bo Državna borza dela opuščena, je izzvala v mariborskih delavskih krogih veliko ogorčenje. Mislilo se je, da bo socialno ministrstvo vendarle umaknilo prvotni sklep in se udalo tehtnim argumentom, s katerimi se je v vsej naši javnosti utemeljevala potreba teh institucij. Ta nadeja se ni izpolnila in borze se že pripravljajo za likvidacijo. Bilo bi odveč, če bi v tem trenutku ponavljali vse, kar se je že pisalo o tem; konstatiramo le, da si je država sama izbila iz rok zopet eno izmed važnih sredstev, ki so pomirjevala proletarijat. Posledob bo brezposelnih delavcev navezan le nase in na svojo organizacijo. — Pravijo, da bo državno borzo dela prevzela občina in se že vrše tozadevna pogajanja. Upamo, da ne bo brezuspešna.

Izlet Jadranske straže. Glavni odbor Jadranske straže v Beogradu bo priredil 21. junija t. l. daljši izlet po Jadranskem in Sredozemskem morju, ki bo trajal do 19. julija. Vožnja s parnikom »Karadjordje« bo stala v drugem razredu 5000 Din, v prvem pa 11.000 Din. Hrana bo stala le 1000 Din, pijačo pa bo treba plačevati posebej. Vse natančnejše informacije daje interesentom glavni tajnik oblasne organizacije J. S., policijski nadsvetnik g. Vekoslav Kerševan.

Gibanje nalezljivih bolezni v Mariboru. Izkaz o nalezljivih boleznih, ki ga je izdal mestni fizikat za čas od 15. do 21. tm, navaja samo 1 neozdravljeno in 1 novo obolenje za škrlatinko in smrtni izid edinega obolenja za ošpicami. Razmeroma je to stanje še ugodno; škrlatinka se je očitno umaknila. Zelo mnogo pa je v mestu influence in pljučnice, kar je spričo ogabnega vremena zadnjih dni povsem naravno.

Naborniki v Mariboru. Mestni magistrat nam piše: Mladeniči-naborni obvezniki roj. letniki 1902, 1903, 1904, 1905 in 1906 jugoslovanski državljani, ki stanujejo v Mariboru, a niso v Maribor pristojni, se opozarjajo, da se morajo, ako hočejo zadostiti letošnjemu naboru v mestu Mariboru, zglasiti pri mestnem vojaškem uradu Slomškovo trg 11, 5/I do najdalje 10. aprila t. l., kjer dobi natančne informacije. Vsek naborni obveznik mora seboj prinesiti krstni list in domovnico, oziroma na rojstvo in domovništvo se nanašajoče dokumente ter kolek za 5 Din za tozadevno prošnjo. Priporočamo, da naborna komisija ne bo nobenega tujega nabornega obveznika pregledala, ako se ji ne bosta predložila dva izvlečka iz rekrutnega spiska njegove domovinske občine.

lebens zaščita več ni tako zanesljiva kakor je naloganje tudi malih vlog za zidanje malih stanovanj pri kreditni-stavni zadrugi »Mojmir«, Rotovski trg. 569

la pomoč deložirancem!! Človekoljubi, ki žele Mariboru pripraviti sramoto deložiranih rodbin po cestah, se vabijo zaradi ustanovitve samopomoči k stanovanj ki borzi »Marstan« Rotovski trg. 568

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

m Ljudska knjižnica bo dne 25. t. m. poslovala samo dopoldne, na velikonočno soboto in nedeljo pa bo zaprta, zato naj si čitatelji že sedaj preskrbe velikonočno čtivo. Izbira je bogata, tako da bo vsakomur prav.

m Planinci! Ne pozabite, da bo nocoj v Narodnem domu občni zbor podružnice SPD. Njeno uspešno delovanje zasluži, da se ga udeležite kar najbolj številno in da privabite še nove člane v njen krog!

m O francoski revoluciji bo predaval nocoj v Ljudski univerzi na podlagi mnogih skopičnih slik g. prof. Gasparin. Njegovo zadnje predavanje o tem predmetu je imelo lep uspeh. Nocojšnje bo nadaljevanje in zaključek prvega.

m Nič nove! Že nekaj dni sem se v Mariboru ne zgodi nič posebnega, izvzemši seve obešanje Čiča in Zlahtiča. Na policiji pravijo: Nič posebnega! Tu di drugi viri dajejo ubogim novičarjem enak odgovor! Teža je krivo vreme. Če bi vedno imeli tako vreme, bi kriminal najbrže padel za 80 odst., ker ob takih pasjih dneh se nikomur ne ljubi, igrati se s paragrafi.

m Prazni strah. Davi je neki kmet gna skozi Betnavski gozd kravo na semenj v Maribor. Od daleč pa je zapazil, da se v grmičevju in za debli nekdo skriva. Ustavil je kravo in ni upal naprej, dokler niso prišli drugi kmetje, ki so jo korajžno mahnilo proti Mariboru. Navideznega roparja so prijeli, ali mož je izjavil, da ni imel namena koga napasti, ampak da je bil njegov namen popolnoma drugačen: smola je, da ga je kmetič z bujno domišljijo in velikim strahom pred roparji zmotil pri malem in čisto človeškem opravilu.

m Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev r. z. z. o. z. v Mariboru ima svoj redni občni zbor dne 28. marca t. l. ob 14. uri (2. uri popoldne) v mali dvorani mariborskega Narodnega doma II. nadstr. Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vrši se tega dne ob 14.30 uri ravnotam in z istim dnevnim redom občni zbor, ki je sklepčen ne glede na število došlih članov. Dnevni red je razviden iz objav v zadrugini prodajalni. 544

Narodno gledališče

REPERTOAR

Torek, 23. marca ob 20. uri »Beneški trgovci« ab. D. (Kuponi).
Sreda, 24. marca, Zaprta.
Četrtek, 25. marca ob 15. uri Ljudska predstava »Ciganik ob znižanih cenah. Ob 20. uri »Evangeljnik«, Ab. B. (Kuponi).

Hudožestveniki v Mariboru. V najkrajšem času nas posetijo zopet Hudožestveniki, ki so želi pravkar v Nemčiji, zlasti v Monakovem, največje uspehe. Dali bodo Ostrovskega »Siromaštvo ni greh«, Tolstega »Živega mrtveca« in še eno od že v Mariboru igranih stvari (Stepančičovo ali Ženitev). Priporočila se takojšnje rezerviranje sedežev.

Kino

»APOLO KINO«

predvaja od 23. do 25. tm. krasno koloriran film »Današnji zakonik«. Z izbornim delom je združena tudi biblijska tragedija kralja Davida. Scenerija velikopotezna, režija sijajna, a igra prvovrstna.

»GRANDE KINO«

predvaja od 23. do 24. tm. veliko realistično dramo »Rdeča lilija«. Drama se odigrava v Parizu, slikajoč usodo hčerke ubogega čevljarja Marise in njene udane ljubezni do načelnikovega sina Jeana iz malega bretonskega sela, ki se v svoji ljubezni, pregnani od doma, zaleteta v Pariz, da tam najdeta možnost zaslužka in s tem svoje zakonske sreče. Osumljenega, da je okradel načelnikovo blagajno, pa Jeana takoj ob prihodu v Pariz aretirajo. Film slika nato silno dramatsko vso težo usode, ki je udarila po obeh mladih ljubecih se dušah, do-

kler jima končno po težkem mučeništvu zopet ne zasije sreča v tišini rojstnega kraja.

Talinstvena dežela Tigiken

O nji pravijo, da je v ledenem morju, pa je ne morajo najti.

Verjetno je, da se nahaja v Severnem ledenem morju, zapadno od Vranglovega otoka dežela, na katero še ni stopila noga Evropejca. Na zadnjem zasedanju ruskega geografskega društva je poročal o tej tajinstveni zemlji M. J. Jevgenov, ki se je udeležil znane ekspedicije Vilkievega, ki je l. 1913—14 prvič preplula polarno morje od Tihega oceana do Atlantskega. L. 1913. je ladja »Tajmir«, na kateri se je nahajala ekspedicija, večkrat poizkusila pripluti do Vranglovega otoka z zapadne strani, toda napočne ledene mase so to stalno preprečile. Najbrže se je led kopičil na kopnem, radi česar se je ves morsk predel zdel že od nekdaj sumljiv. O Novi zemlji na severu je prvi govoril neki Andrejev, ki je delal na Medvedskih otokih, severno Kolime l. 1764. Andrejev pobočnik je takrat javil, da je na poti po ledu severno Medvedskih otokov opazil sled sani. Sled je vodila proti severavzhodu. Od tamkajšnjih prebivalcev pa je doznal, da se v dotični smeri nahaja neznana zemlja. Da bi se potrdila Andrejeva vest, je bila odposlana na sever posebna ekspedicija geografov, ki pa ni našla Nove zemlje. Niti Vrangel na ekspedicijah 1821—1823 ni odkril Nove zemlje. Kljub temu interes glede Andrejeve izjave ni popustil, ampak so nekateri pričeli konkretno zatrtjevali, da se neznana zemlja imenuje Tigiken, in da prebiva na nje pleme Arjahaj. Pojavil so se celo zemljevidi dotičnega dela sveta. L. 1914. je »Tajmir« ponovno poizkusala prodreti do tega tajinstvenega predela v ledenem oceanu, toda poizkus se je izjalovil. Načelnik takratne ekspedicije Vilkievi pa je zabeležil vse poti in plovbene smeri vseh raziskovalcev in potnikov. Rezultat je bil jako zanimiv. Vsa pota so se tega kraja v ogromnem loku ogibala. In v tem kraju bi se morala nahajati tajinstvena zemlja Andrejeva imenovana Tigiken. »Tajmir« je odplul neznane dele morja in prišel do nezaladenjenih vod. V smeri, kateri bi se morala nahajati zemlja Tigika, pa so člani ekspedicije videli jato ptic, kar bi lahko služilo kot dokaz, da se nahaja nekje v bližini kopno.

Sporno vprašanje se bo sedaj definitivno rešilo. Na sever bo odpotovala nova ekspedicija v aeroplanih, da ugotovi, če ta zemlja sploh obstoja. Če bo ekspedicija imela uspeh, se bo takoj pričelo z raziskovanjem.

»Ceps.«

Z avtomobilom skozi Afriko

V vrsti avtomobilskih ekspedicij, ki jih pošilja zadnja leta Francija v Afriko, zavzema častno mesto pot dveh pogumnih francoskih novinarjev Tracina in Duverna, ki sta poskusila prevoziti avtom celo Afriko od zapada na vzhod, iz Konakre, pristanišča francoske Guineje do Messaonah na Rdečem morju. — Njuno podvzetje je bilo tem drznejše, ker sta se podala na pot v navadnem cestnem avtu tverke Roland-Pilain, ki meri 10 konjskih sil in ki si za razliko od prejšnjih ekspedicij nista dala že vnaprej pripraviti na poti zaloga bencina,

olja in onih avtomobilskih delov, ki jih je treba izmenjati, če se pokvari. Kaj to pomeni, lahko spoznamo sami. Če pomislimo, da gre za 15.000 km dolgo pot skozi najbolj divje kraje, čez neizmerno pustino, kjer so ceste sploh neznane, preko močvirij in zopet preko visokih gor. Menda ni bilo človeka na Francoskem, ki bi bil verjel v uspeh tega drznega načrta. In vendar sta pogumna novinarja srečno prevažala dolgo in nepopisno naporno pot! Edmond Tramin je izdal nedavno v posebni knjigi, opis te poti, ki iz njega poimenuemo sledeče:

Novinarja sta sedla v Bordeaux na parnik, ki ju je prepeljal v Konakro, izhodišče njunega snelega podvzeta. Na poti sta krenila začetkom decembra. Prvi del poti po Guineji in francoskem Sudanu je bil primeroma lahek, tako da sta že 20. decembra prispela v Ouagadougou, glavno mesto v Haute-Volta. Ko pa sta prišla v razvodje Nigera, je vodila pot v daleko manj prijetne kraje. Dotlej sta imela s sabo polklopni vozček, na katerem sta vozila vso prtljago. V Niamey, važnem mestu ob Nigeru, skozi katerega je šlo že nekaj ekspedicij in v žigir bližini se je strmoglavilo lansko letalo Lean-Casale, na sta morala vozček odklopiti in ga pustiti mestu; s sabo sta vzela zgolj najpotrebnejše reči, ki sta jih morala pritriliti na stopnice, na sedala in pod streho. 1065 km od Niamey do Zindere sta prevažala v 33 urah. Da bi se bila izognila visokim peščenim goram, sta zavila na jug v Kano in krenila odtod k Čadskemu jezeru po ozemlju britanske Nigerije. K Čadskemu jezeru sta privožila 4. januarja; sedaj sta imela za sabo že 4800 km. Nadaljnja pot je bila še težavnejša; kajti kamerunska planjava je bila poplavljen z vodo in pogumna novinarja sta potrebovala polnih devet dni nepopisnega napora, da sta prevažala bori 60 km, ki so ju lučili od Port-Lame. Vode je bilo toliko, da sta morala naša popotnika nekajkrat odmontirati električni stroj voza in naložiti dvonam. zažigalca in baterije na domače mošlee, ki so nosili predmete na glavi, medtem ko so drugi vlekli avto po vodi.

V Tort-Lamy je čakalo oba novinarja veselo presenečenje. Tukaj sta se setala s francoskim kapetanom Delingetom in njegovo soprogo, ki sta se vozila tod mimo na svoji poti iz Alžirije na jug do Kapskega Mesta. Tu sta se obe ekspediciji razšli. Delingette je nadaljeval pot v smeri na jug, medtem ko sta naša popotnika nadaljevala pot na vzhod. Čakala ju je skrajno slaba pot, kajti pokrajina je polna takozvanih bahrs, izsušenih hudournikov, čijih korita so mestoma kamenita, mestoma pokrita z drobnim peskom, v katerega se je voz globoko pogrezal. Ko sta srečno prebila te težkove, ju je čakala nekaj tisoč km dolga puščava puščava Darfur. 1. februarja sta bila v El Fasher. 7. februarja v El Obeid in 15. februarja v Charstapiu, bivšem glavnem mestu egiptovskega Sudana, ki ima žalosten sloves po heročni obrambi angleškega generala Gordona, ki je l. 1885 pri obrambi mesta pred fanatičkom Mahdinom padel junaške smrti. Nadaljna pot je vodila po italijanski Eziilbreji. Sedaj, na koncu poti, je bilo treba premagati še skoraj 2500 m visoke gorske hrbte. Končno sta 23. februarja prispela na cilj — v Messaonah ob Rdečem morju. Tam sta nekaj časa počivala, nato pa sta se odpeljala v Džibuti in se ondi vkrcala na parnik Dumbeja, ki je pogumna časnikarja prepeljal v domovino.

Zahvala!

Povožem smrti iskreno ljubljene soproge odnosno zlate mamike, gospe

Jelisave Zadravec,

bila sva deležna nešteto izrazov iskrenega sočutja, tako, da nama ni mogoče zahvaliti se vsakemu posebej. Iskreno se zahvaljujema tem potom vsem, ki so se naju spomnili ob tem prebitkem udarcu trpe usode.

Predvsem se zahvaljujema velečastni duhovčini za častno spremstvo blagopokojnice, prečastitemu g. priorju Učaku za prekrasen tolažilen nagrobni govor, nadalje slavnim tukajšnjim korporacijam kot: Obrtnemu društvu in skupni obrtni zadrugi, Sokolskemu društvu, njegovi godbi in pevskemu zboru, gasilnemu društvu, občinskemu odboru, zastopnikom žandarmerijske postaje in Orjune, nadalje velečenjenim: gg. županom mest Ormož in Ptuj, g. načelniku okraj. zastopa, g. fin. svetniku Pernetu, gg. zastopnikom Ljubljanske kreditne in Obrtne banke, gg. zastopnikom Trgovske in obitne zbornice, gg. zastopnikom sreske in oblasne organizacije SDS ter tisočim drugim, ki so spremili nepozabno pokojnico na njeni zadnji poti in okinčali njeno krsto z nešteto ljubljenimi sopki in venci. Posebno se zahvaljujema tukajšnjemu zdravniku g. dr. Heiss-u za požrtvovalno stit, posvečeno pokojnici za časa njene mukepolne bolezni.

Zaljujoča: Jakob in Jurica Zadravec.

Središče, dne 23. marca 1926.

571

Sprejme se pomočnica. Modni salon Aleksandrova c. št. 34. 570

Domača „Mednarodna špedicija“

A. REISMAN

se priporoča za prevoz lahkih in težkih tovorov, preselitve, ocarinjenje in vskladitve v lastnih skladiščih.

Pisarna in skladišče:

Vojašniška ulica št. 6 (Pristan). 566

Pohištvo!

vsakovrstno moderno, po najnižjih cenah, tudi na obroke, nudi in vabi na ugled **SERCER IN DRUG**, mizarstvo in zaloga pohištva Vetrinjska ul. 8, dvorišče. 395